

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/12/2002

PREFERENCJE PARTYJNE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie¹, mimo okresu świąt i pewnego wyciszenia emocji politycznych, rząd i koalicja rządząca podjęły wiele ważnych decyzji, które mają poprawić stan finansów państwa w 2002 roku. W ramach oszczędności m. in. zmniejszono ulgi na bilety komunikacji kolejowej i autobusowej, zlikwidowano część zasiłków i skrócono urlop macierzyński, zaostrzono kryteria pomocy dla bezrobotnych. Rząd Leszka Millera opublikował „Raport otwarcia”, w którym obarcza poprzedni gabinet odpowiedzialnością za złą sytuację gospodarczą kraju i wysokie bezrobocie. Opozycja parlamentarna podjęła próbę odwołania dwóch ministrów obecnego gabinetu, co dało asumpt do publicznej dyskusji nad polityką gospodarczą i personalną rządu oraz jego poszczególnych ministrów. Partie koalicji rządowej i rząd zainicjowały dyskusję na temat statusu i zakresu obowiązków Rady Polityki Pieniężnej. Niebezpieczny dla państwa i gospodarki spór zażegnano podczas spotkania przedstawicieli rządu i RPP, choć strukturalne przyczyny tego konfliktu nie zostały wyeliminowane. Styczniowy sondaż przeprowadziliśmy przed zjazdem Stronnictwa Konserwatywno-Ludowego i utworzeniem nowego ugrupowania: SKL-Ruch Nowej Polski.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w styczniu, udział w nich - według własnych deklaracji - wzięłoby 58% ankietowanych, czyli dokładnie tyle, ile miesiąc wcześniej. W porównaniu z grudniem ubiegłego roku również sympatie partyjne Polaków zmieniły się tylko w niewielkim stopniu.

Nadal największe poparcie wśród osób wybierających się na wybory ma koalicja rządząca. W ewentualnych wyborach najwięcej głosów otrzymałoby SLD. Obecnie na ugrupowanie to chce głosować, podobnie jak miesiąc temu, 36% uczestników wyborów. W porównaniu z grudniem ubiegłego roku nie zmieniło się również poparcie dla UP (3%) i PSL (7%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (140) przeprowadzono w dniach 10-14 stycznia 2002 roku na liczącej 973 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Minimalnie spadło poparcie dla partii opozycyjnych reprezentowanych w parlamencie. Zarówno na PiS, jak i na PO głosowałyby co dziesiąty potencjalny uczestnik wyborów (po 10%). W porównaniu z notowaniami z ubiegłego miesiąca PiS stracił 2 punkty procentowe, a PO - 1 punkt. Także na Samoobronę gotowych byłoby głosować nieco mniej wyborców niż miesiąc wcześniej (spadek z 8% do 7%). Takie samo poparcie jak w grudniu ma natomiast LPR (6%).

Od wyborów parlamentarnych nie zmieniają się notowania UW - na tę partię chciałoby głosować 3% uczestników głosowania. Także jej byłego współkoalicjanta AWSP gotowych byłoby poprzeć 3% wyborców, minimalnie więcej niż miesiąc temu. Pozostałe partie otrzymałyby jeszcze mniejsze poparcie - 2% wyborców głosowałoby na KPEiR, a 1% na UPR.

W okresie, jaki upłynął od wyborów, obserwujemy systematyczny wzrost odsetka osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach, lecz nieumiejących sprecyzować swoich preferencji partyjnych. Jest to zjawisko typowe dla okresu powyborczego, kiedy polityczne sympatie obywateli nieco się rozmywają. Obecnie 12% potencjalnych uczestników wyborów - tyle, ile na początku ubiegłego roku - nie wie, komu udzieliłoby poparcia.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach			Wyniki wyborów z 23 IX 2001
	XI 2001	XII 2001	I 2002	
	w procentach			
Sojusz Lewicy Demokratycznej	45	36	36	41
Unia Pracy		3	3	
Prawo i Sprawiedliwość	6	12	10	9,5
Platforma Obywatelska	11	11	10	13
Samoobrona	10	8	7	10
Polskie Stronictwo Ludowe	8	7	7	9
Liga Polskich Rodzin	6	6	6	8
Unia Wolności	3	3	3	3
Akcja Wyborcza Solidarność Prawicy	2	1,5	3	6
Polska Partia Socjalistyczna	1	0	0	0
UPR	1	1	1	-
KPEiR	1	2	2	-
Inne	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	6	8	12	-
	N=610	N=558	N=560	

Początek roku nie przyniósł znaczących zmian w układzie sympatii partyjnych Polaków. Nie zmieniło się poparcie dla partii tworzących koalicję rządową, mimo podejmowania przez rząd trudnych i społecznie bolesnych decyzji. Na takim samym poziomie jak przed miesiącem utrzymują się również notowania partii opozycyjnych. Wydaje się, że okres świąt i nowego roku nieco odsunął na dalszy plan wydarzenia polityczne, a skutki decyzji o oszczędnościach budżetowych jeszcze nie są przez społeczeństwo odczuwalne.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	58	21	22	972
Płeć				
Mężczyźni	60	20	20	464
Kobiety	56	21	24	507
Wiek				
18-24 lat	48	26	26	150
25-34	52	24	24	176
35-44	55	23	22	172
45-54	62	21	17	204
55-64	66	15	18	107
65 lat i więcej	65	12	23	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	55	25	20	363
Miasto do 20 tys.	53	15	32	121
20-100 tys.	58	22	20	180
101-500 tys.	60	18	22	192
501 tys. i więcej mieszk.	68	15	17	116
Wykształcenie				
Podstawowe	57	21	22	267
Zasadnicze zawodowe	45	27	28	254
Średnie	64	17	19	353
Wyższe	73	15	13	99
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	76	20	4	55
Prac.umysł.niż.szczebła	57	22	21	76
Pracownicy fiz.- umysł.	51	17	32	74
Robotnicy wykwalifikowani	44	34	22	77
Robotnicy niewykwalifik.	59	17	24	31
Rolnicy	64	28	7	49
Pracujący na własny rach.	72	13	14	43
Bierni zawodowo				
Renciści	54	22	24	112
Emeryci	69	11	20	173
Uczniowie i studenci	65	18	17	58
Bezrobotni	44	24	32	170
Gospodynie domowe i inni	58	26	16	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	67	18	15	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	43	29	28	66
sekt. pryw. poza rolnict.	58	21	21	168
prywatnym gosp. rolnym	65	24	11	58
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	44	23	33	146
300-399	44	35	21	104
400-599	64	18	19	187
600-800	62	21	17	153
Powyżej 800 zł	72	8	20	155
Ocena własnych war. mater.				
Złe	49	25	26	329
Średnie	60	18	22	421
Dobre	66	18	16	221
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	63	11	26	64
Raz w tygodniu	61	22	17	482
1-2 razy w miesiącu	44	29	26	166
Kilka razy w roku	60	15	26	180
W ogóle nie uczestniczy	56	15	29	78
Poglądy polityczne				
Lewica	73	15	13	254
Centrum	58	20	22	251
Prawica	64	20	17	203
Trudno powiedzieć	39	28	34	262

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWSP	KPEiR	LPR	PO	PPS	PSL	PiS	Samoobrona
Ogółem	3	2	6	10	0	7	10	7
Płeć								
Mężczyźni	1	2	5	11	1	8	10	9
Kobiety	5	1	7	10	0	6	9	6
Wiek								
18-24 lat	0	0	2	26	0	0	7	14
25-34	0	0	5	14	0	9	5	10
35-44	4	0	9	11	0	7	12	6
45-54	5	2	5	8	0	8	13	5
55-64	3	1	8	5	0	12	14	4
65 lat i więcej	6	6	4	3	1	6	6	7
Miejsce zamieszkania								
Wieś	4	2	6	7	1	15	6	16
Miasto do 20 tys.	0	0	3	11	0	6	14	3
20-100 tys.	8	1	7	6	0	3	14	2
101-500 tys.	2	1	5	18	0	2	10	3
501 tys. i więcej mieszk.	0	5	6	11	0	2	9	3
Wykształcenie								
Podstawowe	5	4	5	1	1	8	6	12
Zasadnicze zawodowe	5	1	10	10	0	11	8	7
Średnie	2	0	5	16	0	5	12	7
Wyższe	1	2	3	12	0	7	12	0
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	0	2	10	0	6	20	0
Prac. umysł. niż. szczebla	3	0	2	10	0	7	7	3
Pracownicy fiz.- umysł.	3	0	7	3	0	22	18	6
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	5	6	0	8	5	10
Robotnicy niewykwalifik.	5	0	15	0	0	15	0	0
Rolnicy	1	3	10	0	0	23	11	14
Pracujący na własny rach.	0	0	10	25	0	4	12	3
Bierni zawodowo								
Renciści	8	4	2	9	0	8	10	9
Emeryci	5	5	8	3	1	7	7	6
Uczniowie i studenci	0	0	3	47	0	0	0	10
Bezrobotni	1	0	6	9	1	0	11	14
Gospodynie domowe i inni	9	0	2	15	0	0	15	6
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	2	0	2	6	0	11	13	2
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	5	0	0	13	0	2	2	10
sekt. pryw. poza rolnict.	1	2	11	11	0	10	12	4
prywatnym gosp. rolnym	5	4	8	0	0	19	9	12
Dochody na jedną osobę								
Do 299 zł	7	1	9	1	0	9	8	9
300-399	5	0	7	13	0	21	10	13
400-599	5	1	9	12	1	6	7	8
600-800	2	3	3	8	0	8	13	6
Powyżej 800 zł	2	1	4	13	0	4	14	2
Ocena własnych war. mater.								
Złe	5	1	7	7	0	3	10	7
Średnie	3	3	5	9	0	11	10	11
Dobre	1	0	6	17	0	6	9	2
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	16	2	21	4	0	3	7	10
Raz w tygodniu	4	1	7	11	0	11	12	8
1-2 razy w miesiącu	0	4	2	7	0	4	10	11
Kilka razy w roku	0	2	2	14	0	4	7	5
W ogóle nie uczestniczy	0	1	0	7	1	0	4	4
Poglądy polityczne								
Lewica	2	0	0	4	1	5	3	6
Centrum	1	3	3	9	0	12	15	12
Prawica	9	2	18	23	0	5	16	5
Trudno powiedzieć	2	2	5	8	0	7	5	7

Tabela 2 (cd.). Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach? (%)

	SLD	UPR	UP	UW	Inna	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	1	3	3	1	12	560
Płeć							
Mężczyźni	39	2	2	3	1	7	279
Kobiety	32	0	3	2	1	16	281
Wiek							
18-24 lat	36	2	0	0	0	14	72
25-34	28	2	7	4	1	15	91
35-44	26	1	6	3	1	15	94
45-54	38	0	1	4	1	9	127
55-64	48	0	0	0	0	4	71
65 lat i więcej	39	1	2	4	1	14	106
Miejsce zamieszkania							
Wieś	25	0	3	0	0	15	198
Miasto do 20 tys.	43	2	3	0	0	14	64
20-100 tys.	41	1	2	4	1	11	104
101-500 tys.	43	2	2	5	2	5	115
501 tys. i więcej mieszk.	38	2	4	7	1	14	79
Wykształcenie							
Podstawowe	34	0	4	1	0	18	151
Zasadnicze zawodowe	31	0	5	1	2	9	113
Średnie	41	1	1	2	0	9	225
Wyższe	30	5	2	12	2	12	72
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	33	8	4	7	0	9	41
Prac. umysł. niż. szczebla	42	0	3	3	3	17	43
Pracownicy fiz. - umysł.	36	0	0	0	0	6	38
Robotnicy wykwalifikowani	42	1	4	0	1	15	34
Robotnicy niewykwalifik.	31	0	17	0	5	12	18
Rolnicy	18	0	0	0	0	20	32
Pracujący na własny rach.	14	2	0	13	0	16	31
Bierni zawodowo							
Renciści	31	0	0	3	2	12	60
Emeryci	46	0	2	2	0	9	119
Uczniowie i studenci	37	4	0	0	0	0	38
Bezrobotni	38	0	6	0	1	13	75
Gospodynie domowe i inni	27	0	2	5	0	20	31
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	44	2	4	0	0	13	89
spółce właścicieli	36	6	9	7	3	8	28
sekt. pryw. poza rolnict.	27	1	0	7	1	12	97
prywatnym gosp. rolnym	19	0	0	0	0	23	38
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	33	0	5	0	1	17	64
300-399	18	0	7	0	0	6	45
400-599	38	0	1	1	1	12	119
600-800	40	2	1	3	1	11	95
Powyżej 800 zł	46	1	0	6	1	6	111
Ocena własnych war. mater.							
Złe	40	0	4	0	1	15	161
Średnie	31	1	3	3	1	10	253
Dobre	39	2	1	5	1	11	146
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	25	0	2	2	0	9	40
Raz w tygodniu	29	0	3	2	1	12	295
1-2 razy w miesiącu	39	3	1	2	1	15	74
Kilka razy w roku	45	1	4	5	1	11	107
W ogóle nie uczestniczy	65	4	2	0	2	9	44
Poglądy polityczne							
Lewica	73	0	1	0	1	5	185
Centrum	25	2	4	6	2	7	145
Prawica	6	2	1	4	0	10	129
Trudno powiedzieć	19	1	7	1	1	34	102